

Komunistom se zdi nevedno skrivati svoja mnenja in cilje. In odkrito izjavljajo, da njihovi načrti ne morejo biti izvršeni na drug način kakor z nasilnim uničenjem vsega tradicionalnega socialnega reda.

MARX - ENGELS
(Iz Komunističnega manifesta)

Vzemimo, da nastane zgodovinska prilika, recimo vojna, kriza, itd., v kateri bi proletarijat, sicer manjšina v narodu, lahko zbral okrog sebe veliko množino delavnih množic: Zakaj naj bi se ne polastil oblasti? Zakaj ne bi izkoristil prilike in si odprl pot skozi kapitalistično fronto? Zlom se veriga imperalizma, kjer je najbolj slabo speta... četudi je dotična država manj kapitalistično razvita...

LENIN
(Temeljna vprašanja stranke)

Diktatura proletariata je oblast brez zakona...

STALIN
(Problemi leninizma)

Bill smo neupogljivo zvesti liniji marksizma - leninizma - stalinizma...

TITO (na V. kongresu KPJ)

Naš cilj in naloga je, da moramo na Slovenskem uvesti diktaturo proletariata in po našem prizadevanju mora prav Balkan postati izhodišče novega komunističnega reda tudi za ostalo Evropo.

KARDELJ, 1942

Sestnajsti kulturni večer
sobota 1. decembra ob sedmih zvečer
salon Bullrich, Sarandí 41

Dr. Tine Debeljak

UVOD V ZGODOVINO KOMUNISTIČNE
REVOLUCIJE V SLOVENIJI

Sedemnajsti kulturni večer
petek 7. decembra ob osmih zvečer
v novih prostorih "Ilirije"

Alvarado 350, Ramos Mejía

SLIKARSKA RAZSTAVA

UMETNIŠKE SOLE

SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Razstava bo odprta vse dni do
vključno nedelje 16. decembra

3. decembra ob šestih zvečer
v galeriji "Huemul", Santa Fe 2237
SAMOSTOJNA UMETNIŠKA RAZSTAVA
akademskega kiparja
FRANCETA AHCINA

Razstava bo odprta vseh naslednjih
štirinajst dni

Izšli sta prvi
letošnji publikaciji naše založbe

FRANCE BALANTIC
pesmi, z uvodom Tineta Debeljaka,
z ilustracijami in opremo
akad. slikarice Bare Remec

MEDDOBJE
III. leto, številka 1-2

GLAS SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Leto III. - 20 VOCERO DE LA CULTURA ESLOVENA 20. 11. 1956

UVOD V ZGODOVINO KOMUNISTIČNE REVOLUCIJE V SLOVENIJI

Predavanje je vključeno v Historični odsek Slovenske kulturne akcije in naj poda nekaj pogledov na našo polpreteklo zgodovino tiste dobe, katere žrtve smo mi sami. Morda se zato komu zdi, da ji ne bi mogli biti pravični, ker da nas še preveč bole rane, morda celo žge maščevalno sovraštvo; toda — kljub vsemu se je čas že toliko oddalnil, da moremo in tudi moramo skušati priti do objektivne podobe tega zgodovinskega, tako usodnopomembnega dogodka v slovenski narodni zgodovini. V Ljubljani imajo že vsa leta po vojni posebni muzej, ki zbira samo gradivo za razlago te dobe v nam sovražnem smislu (zato morda tudi za uničevanje njih kompromitirajočih dokumentov!) in tega sad je Belogardizem, ter imajo tudi posebno stolico na univerzi za raziskovanje Narodno osvobodilne vojne v 1941-1945, ki jo vodi dr. Metod Mikuš. V emigraciji se pa niti resno še ne pečamo z zbiranjem zgodovinskega gradiva, z objavljanjem spominov iz tega časa, vojaških pohodov, raziskovanj razmerja enega in drugega do okupatorja in naroda, itd. Mnenja smo, naj prav novo ustanovljena Zveza protikomunističnih borcev začne s sistematičnim zbiranjem tega gradiva, ki je zdaj še v spominu borcev, pa jih je treba rešiti za bodoče dokumentirane sinteze. Brošure, ki so bile dozdej objavljene, imajo predvsem značaj več ali manj verodostojnega gradiva, ali pa dnevne borbenosti. Potrebno pa je tudi že sistematično znanstveno raziskovanje te dobe, da pridemo do objektivnejše podobe časa, ki pomeni naravnost prelomnico v zgodovini našega naroda. In za tako podobo je treba začeti s študijem vzrokov, torej najprej — preddobe, na katere rezultatih naj zgodovinar revolucije postavi svojo stavbo. Ne le na podlagi domači razmer, tudi svetovnih in vsega, kar je na kakšen način vplivalo na razvoj pri nas. Ne smemo pozabiti, da je komunizem globalen problem in ga je kot takega treba vzeti, ter se je zato treba iz svetovnega gledišča približati njega slovenski obliki. In kot predzgodovina za dogodke v letih od 1941 dalje naj poda to predavanje prvo oporo za objektivnejše razumevanje in pravičnejšo sodbo. Poda naj idejne osnove revolucionarnih gibanj, njihovo poseganje iz svetovnih poprišč v našo domovino; pa tudi političnih svetovnih premikanj in trenj, ki so našo državo spravljala, proti volji, toda nujno v svojo igro.

Predavanje, ki bi zato lahko nosilo tudi naslov „Idejni in politični predhodniki začetka komunistične revolucije v Sloveniji“, bo resumarični pregled poglavij iz knjige, ki je skoraj v celoti že napisana in v kateri se nahaja podrobnejše obravnavanje. S tem naj bo knjiga dana v diskusijo, da se izpopolni in pravilneje osvetli problem. Mnenja smo, da je treba čimprej že od naše strani izdati vsaj poskus sintetičnega prikaza cele te dobe, kljub pomanjkljivosti gradiva (časopisov, arhivov, itd.), ki so ostali v domovini, naslanjajoč se bolj na svetovno gradivo in na spomine, ki z našimi ljudmi živé po vseh kontinentih. Slednji naš emigrant nosi s seboj svojo stran bodoče zgodovine revolucije, in kakšna škoda, če se izgubi! In zato naj bo to predavanje tudi poziv na zapis tega dragocenega gradiva, ki naj da polnost drugi knjigi *Komunistična revolucija v Sloveniji*, v katero je to predavanje samo uvod.

T.D.

2750 strani tiskanega besedila in 221 strani slik: reprodukcij slovenskih umetnin pa dokumentarnih posnetkov je izdala Slov. kult. akcija do danes, ko je dala na svetlo že tudi prvi dve publikaciji III. letnika. K temu pridé še 176 strani „Glasa“, skupaj torej 3148 strani slovenske tiskane besede.

Z Meddobjem, čigar 1. številka 1. letnika je izšla sredi leta 1954, smo dobili Slovenci spet umetniško glasilo, ki je na višini našega predvojnega revijalnega slovstva. Pri naša proza, pcezijo, kritiko in kulturno kroniko, pa tudi reprodukcije slovenskih umetnin. Prvi letnik obsega 252 strani. Opremila Bara Remeč.

Vrednote je prevzela SKA v zalaganje od prejšnjega izdajatelja DOSKI-ja in jih preusmerila v svoj znanstveni letni zbornik. Razprave so največ idejno filozofskega in kulturno zgodovinskega značaja. V prodaji imamo I. letnik (DOSKI) s 328 stranmi, II. letnik s 193 in III. s 191 stranmi.

Meddobje, 2. letnik, je opremil Božidar Kramolc. Po obsegu (354 strani) in po vsebini je drugi letnik še bogatejši od prvega. Bralec Meddobja ne najde v reviji samo najvišjo produkcijo izseljenske besedne in upodabljajoče umetnosti, ampak tudi izčrpana poročila, kako je s to stvarjo doma in v širnem svetu.

PREGELJ

Dr. Ivan Pregelj je najpomembnejši slovenski pisatelj med obema vojnama. Po svoji umetniški tehtnosti spada kot četrti v vrsto Prešeren - Levstik - Cankar. Današnji registratorji v domovini Preglja zamo površno omenjajo. Kot je dolžnost izseljenstva, da ohrani vse dobre tradicije slovenstva, tako je še posebna dolžnost Slov. kult. akcije, da čuva veljavo tistih mojstrov, ki so slovensko besedno umetnost razvili do vrednot, ki jih današnji službeni „socialistični realizem“ doma ne omenjuje. Knjiga vsebuje pisateljev svet in čas iz njegovih lastnih spisov in obširno razlago dr. Tineta Debeljaka. Ima 344 strani in 54 celostranskih slik.

V zavesti iste dolžnosti je izdala knjižna založba S.K.A. zbirko novel Narteteja Velikonje:

Ljudje. (341 strani). Znajo, kako poldo so umorili komunisti tega velikega pisatelja, ki je bil prav tako velik človekoljub in javni delavec. Knjiga „Ljudje“ je še bolj kot prejšnji knjigi „Višarska polena“ in „Otroci“ potrdila Velikonjev pisateljski sloves. Te psihološke novele naravnost vodijo iz literarnega ekspresionizma v naše sedanje pripraveništvo.

LJUDJE

V počastitev vseh slovenskih kulturnih delavcev, ki so postali žrtve rdeče revolucije, sta pripravila ak. slikarica Bara Remeč in pesnik Tine Debeljak knjigo Kyrie eleison, ki je po opremitvi ena najlepših slovenskih knjig. Tvorca dela živita v Buenos Airesu in je njun skupni umotvor res pravo izseljensko kulturno dejanje. - 40 listov.

Te in nadaljne publikacije dobite pri Slov. kult. akciji in pri poverjenikih, katerih naslove smo objavili v letošnji 17. številki „Glasa“.

OBOGATIMO NAŠE DOMOVE Z LEPO SLOVENSKO KNJIGO, KI JE NJIH NAJPLEMENITEJŠI OKRAS IN NAJDRAGOCENEJŠI ZAKLAD!

Dr. Stanko Kociper opisuje v knjigi Mertik svet Slovenskih gor. S sočno besedo slika svojo ožjo domovino, tamošnje ljudi in življenje. Novele in po-vesti, vse iz iste okolice, pa po snovi vendar tako različne, da se luči in sence tega čudovitega sveta vedno prižigajo in ugašajo v novih spremembah. Str. 168.

MERTIK

Kot pri Kyrie eleisonu, tako sta tudi pri Križevem potu prosekih sodelovala dva umetnika: pevec in živopisec. Pesnik Vladimir Kos je ob postajah križevega pota izlil v prošnje vse tegobe sodobnega človeštva, kipar France Gorše pa je v risbe združil vso globoko vsebino Križevega pota za slovensko cerkev v Torontu. Delo, ki šteje 32 strani na umetniškem papirju, je opremil Milan Volovšek. Umetnostni in religiozni duh, oba najdeti v knjigi bogata duhovno hrano.

Zori, noč vesela je obširen roman Marijana Marolta. Godi se v šestdesetih letih prejšnjega stoletja na Vrhniki, v Ljubljani, v Trstu in na Laškem. Kjer so se tedaj vojskovali slovenski fantje. Živahno opisuje avtor dogodke, kot so se tedaj pred 90 leti odigravali na vasi, med trško gospodo, v mestu in v tujini, kamor je usoda našala naše ljudi. Knjigo je opremil Andrej Makek. Obsega 320 strani besedila in 8 umetniških prilog s posnetki slik stare Vrhnike in Wolfvih del.

Dinko Bertonec - Vojko Arko, Dhavalagiri. Slovenci smo razkropljeni po vsem svetu, vendar v tem svetu redkokdaj pridemo do podrivov, kot je Bertonec in Arko v himalajskem pogorju. Njegovo junaško samozatajevanje bo gorniška zgodovina bolj pravično ocenila, kot ga je sam v svoji skromnosti nakazal. Številne prelepe ilustracije so nepozabne. Obseg 168 strani besedila in 36 umetniških fotografij. Opremil je knjiga Milan Volovšek.

